

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työlläisten osastokannattaja, ilmestyä Astoriassa, Ore., ja k... tistat The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
4 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...\$0.90
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMPRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:

One year.....\$1.50 6 months.....\$0.90
IN CANADA:
One year.....\$1.75 6 months.....\$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year.....\$1.75 6 months.....\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion.
Huoneusto sijaitsee 10:nneen ja Duane ka-
tajien kulmassa. Puhelin 365.
Ilmestys hinta 50 senttiä tuomalta kerran.
Naisililmoituksesta \$1.00 ensimmäiseltä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta
lta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

TOVERITTAREN TILAAJAMÄÄRÄ OSOTTA:

UUSIA 171
UUDISTUKSIA 63
KATKENNUT 89

KATSAUKSIA**Suosii aviottomuutta äitiyttä Ranskan kansantamiseksi.**

New Yorkissa hiljattain pidetyssä naislääkärien kansainvälisessä konferenssissa, esitti ranskalainen lääkäri Anna Moutet, että Ranskan väkiluvun kohottamiseksi on poistettava häpeä aviottomalta äitiydeltä ja turvattava aviottoman lapsen hyvinvointia.

Maassa, jonka väkiluku alenee, sanoo tri Moutet, on ennen kaikkea tärkeä edistää syntyvyyden kohouamista poistamalla kaikenlaiset esteet, mitkä vaikeuttavat kaikkien lasten suojelemista ilman erotusta.

Äitiyttä avioliiton ulkopuolella ei saa enää pitää häpeänä tai tuihkua. Tyttö-aitia on kohotettava ja se ennakkoluuloisuus, joka asettaa hänet yleisen halveksumisen alaiseksi, on hävitettävä. Aviottoman äidin tulee saada yhteiskunnalta turvaa itselleen ja lapselleen, mikä häneltä on tähän asti kielletty.

V. 1917 Ranskan hallitus avusti yhteensä 70,562 aviottomaa äitiä, sotilain vaimoita ja leskeä heidän lastensa elatuksessa.

Lait isyyden tutkimiseksi ovat liian lievät, sanoo tri Moutet, ja niitä tulisi laajentaa vaikkakin sen johdosta joidenkin perheiden rauha tulisi häiritäytyä, joiden itsekkyyttä ja turhaa kunniaa pidetään yllä lapsen kustannuksella.

Mitähän tuollaisesta esityksestä sanovat meidän hurskaat fariseukset, jotka ovat varoneet vaatteensaakin satuttamasta "pöytä" äitiä ja jotka ovat vuosittain ristinaulinnut Magdalenouja?

Valkonen terrori Unkarissa.

Paljon on puhuttu punasesta terrorista Suomessa, Unkarissa ja Venäjällä, mutta punasten tunteista katkerinkin kosto vihattu le kansan verenimijöille ei ole lähellekään vetää vertoja valkosen terrorille näissä maissa. "Arbeiter Zeitung" kertoo valkosesta terrorista Unkarissa seuraavaa:

Ei kukaan sosiali-demokraatti tai juutalainen ole turvassa

raakkäyksiltä ja kidutuksilta Unkarissa. Nuoria 15—20 vuotiaita tyttöjä ja nuoria naisia vangitaan ja räkkätyksiin sen ainoan "rikoksen" takia, että he olivat konekirjureina sovietihallituksen virastoissa. Hiljattain eräs sos.-dem. puolueen jäsen tuli vankilassa hulluksi kidutuksen johdosta. Ylhäiset virkamiehet hakkaavat omin käsin sosiaalisia ja juutalaisia kasvoille ja korville. Sotatoiminta on tuominut useita sosialisteja hirtettäväksi. Hallituksen urkkijat harjoittavat kotitarkastuksissa sanoinkuvaamatonta raakuutta ja ilkivaltaisuutta. Sosialistien ja juutalaisten pölkkiä lapsia teljettiin tuntikausiksi pimeisiin huoneisiin ilman ruokaa ja juomaa ja piestään heitä, jotta he kertoisivat jotakin vanhemmistansa. Täten hankkivat valkoset "luotettavia todistajia", joiden "tosikertomusten" perusteella sitten vainotaan ja räkkätään ihmisiaatuja "rikollisia".

Mäilmässä ei ole enää yhtään niin raakaa ja verenhimoista petolajia kuin on valtansa puolesta kamppailevat porvarit.

Se elinkustannuksien alentamistouhu

on saanut surullisen käänteen. Se aika, jonka demokraattisen poliitikoitsijat sanoivat tarvittavan elinkustannusten korkeiden hintojen syiden tutkimiseen ja kaikkien tarvikkeiden normaalitytäsöön saattamiseen, alkaa olla jo umpeen kulunut, mutta mitkä ovat tulokset? — Sokeripula, jonka lievitämiseksi hallitus on ollut pakotettu määräämään sokerin rajahinnan korottamista!

Ketkä hallitsevat Amerikkaa—trustitko vai ko kansan valitsema hallitus?

Miks kengät maksavat \$20 pari.

Éfäs Chatauqua luomonsija kertoi korkeista elinkustannuksista puhuessaan m. m. omia näkemään tarvikkeiden markkinoilla pidättämisestä hintojen korottamiseksi: "Minä menin New Yorkissa erääseen paikkaan, missä säilytetään vuotia. Näin siellä suuren huoneen aivan täynnä vuotia ja työmiehet kuljettivat vuotia toiseen suureen rakennukseen, joka oli jo myöskin melkein täynnä. Keskustelllessani miesten kanssa he sanoivat rakennettavan kolmatta suurta rakennusta vuotien säilyttämistä varten. Muutamit miljoneerit ostivat kaikki kengäntehtaat itä-pohjoisesta osasta tätä maata ja suljivat niistä heti yhden jokaisesta kolmesta. Täten he tekivät tilaisuuden suurempaan voittoiluun. Minä en lainkaan epäile, ettekö viisi suurta lihanpakkausyhtiötä kontroleerata nahkatehtaita yhtä hyvin kuin ne kontroleeravat 750 eri teollisuusalaa paitsi lihanpakkausta."

Mr. Armour kuuluu vakuuttavan, että hänenkin täytyy puolipohjauttaa kenkänsä syystä, ettei hänellä ole varaa maksaa \$16.00 undesta kenkäparista!

Kuinka lakkolaiset alentavat elinkustannuksiansa.

San Franciscoon ensimmäinen työväen osuuskouppa, jota pidetään yllä lakossa olevien union miesten hyväksi, avasi ovensa t. k. 21 p. Ensimmäisen puolen päivän liikevaihto nousi yli \$6,000.

Kaikki tuotteet ja tavarat otettiin San Franciscoon valtion unionien toimesta ja aikomukseena on käsitellä tavarointa niin halvalla kuin mahdollista. Osuuskouppa tulee kuulumaan koko länsirannikon käsittävään

TOVERITTAREN LUKIJOILLE:—

Toveritar ja Toveri ovat viime aikoina olleet sellaisessa purituksessa porvareiden taholta että tuskin mikään järjestömme lehdistä on sellaista kokenut, ja ilman minkäänlaista syytä meidän taholtamme, muuta kuin se että olemme edustaneet työväestön asiaa. Onko se rikos? Se on rikos kapitalismia vastaan sillä missä ikinä työväestölle opetetaan luokkakäsitteitä leimaavat kapitalistit sen rikokseksi.

Tuollaisista "rikoksista" syytetään ja tuomitaan toimittajiamme aivan mielivaltaisesti vuosikausiksi vankilakomeroihin; asetetaan komiteoita boikoteeraamaan laitoksiamme tarkotuksella tappa lehtemme keinoilla millä tahansa, jos vankilatuomiot eivät riitä.

Mitä teemme me tukeaksemme omia laitoksiamme, joiden pystyttämiseksi olemme varanneet ja aikamme ihanteet? Me olemme valmiit seisomaan niiden takana viimeiseen saakka; olemme valmiit antamaan sellaista tukea kuin tilanne kulloinkin vaatii.

Nyt vaatii tilanne uusien ja yhä uusien tilaajien hankkimista kummallekin lehdelle, Toverille ja Toverittarelle. Jokaisen työlläisten velvollisuus on ei ainoastaan itseään vaan myöskin työläistoveriensa kohtaan kehittää itseään luokkatietoiseksi, seurata eri virtauksia Amerikan työväenliikkeessä ja seurata porvareiden kiristystoimenpiteitä kansallisesti eikä ainoastaan sikäli kun ne koskevat lähinnä omaa itseään. Kapitalismi kiristää työväestöä kaikilla keinoilla kaikkialla, ja todelliset tiedot niistä voi saada ainoastaan työväen sanomalehdistä. Porvarillinen sanomalehdistö kertoo aina mitä hirtettävempiä uutisia työläisten pyrkimyksistä, kuten esim. joku aika siite Weirtonin, V. Wa. suomalaisella haallilla tehtyistä löydyistä, y. m., ollen tämä vain mainittu tyypillisenä esimerkkinä. Ei koskaan porvarillisista lehdistä saada oikeita tietoja, olkooppa lehdet kuinka vapaamielisiä tahansa.

Ilman omaa lehdistöä on työväestön mahdotonta saada mielipiteitään julkisuuteen. Nytkö, kun olemme lehtemme saaneet tarkotustaan jonkunverran vastaaviksi, antaisimme porvareiden ne nujertaa? Ei milloinkaan!

Jokainen Toverittaren lukija ottakoon asiakseen hankkia vähintään YHDEN UUDEN TILAAJAN lehdelleen ja myöskin Toverille; siten tulitte iskeneeksi kapitalismia kipeimpään paikkaan, sillä kapitalismi ei kärsi mistään niin paljon kuin työväestön luokkatietoisuudesta.

Kaikki toimintaan! Toverittarelle 10,000 tilaajaa.
TOVERIN LEVITYSOSASTO.

osuusliittoon, jota rannikon metallityöläiset etupäässä järjestävät.

Tässä seuraa muutamia esimerkkejä "lakkolaisten komisariin" — jolla nimellä jakolaitos tunnetaan — hinnoista. Viinirypäleitä myytiin 10 sentillä 3 naulaa. Samaa aikaan oli viinirypäleiden hinta avoimilla markkinoilla 10 senttiä naula. Omenia myytiin \$1.55 laatikko "säännöllisen" markkinaarinnan ollessa \$2.00 laatikko ja siitä yli. Perunoiden hinta oli 2 senttiä naula, muualla 25 senttiä 7 naulaa; sokerin hinta 10 senttiä, muualla 11 senttiä naula ja riisin hinta 11 senttiä, muualla 14 senttiä naula.

Naisten sotilasura ja siveellisyys.

Hon. Vilet Douglas Pennant, englantilaisen paronni Pennantin tytär todistaessaan loordien huoneen kuulustelussa miksi hänet on erotettu naisten kunnikaallisen ilmaliuostalonjohtajattare toimesta, sanoo, että tytöt Hurst park leirillä viettivät mitä sopimattominta elämää. Heille annettiin yöpasseja ja heitä kuljetettiin hallituksen vaunuilla Lontoossa, josta he palasivat usein vasta aamulla ja melkein aina humalassa.

Kultainen aika

taittaa koittaa amerikalaisille vanhoillepojille, päättäen erään Englannista hiljattain palanneen amerikalaisen rouvan tiedonannosta. Rouva kertoo, että noin viisi tuhatta englantilaista leskeä ja neitosta on pyytännyt passeja Amerikaan. Rouva sanoo tuon amazoniarmeijan tarkotuksen olevan tulla valitsemaan

itselleen miehiä amerikalaisista vanhoistapojista.

Osuuksia jokunen tuhat heitä tänne lännen metsä- ja myllykylille, joissa on suuret joukot vankkoja vanhojapajioita ja naisia vain "sämppeleiksi".

Pesulaitostyöläisten la-koista

Pesulaitoksissa työskentely on ehkä kurjimpia ja huonoimmin palkattuja naisten töitä. Naiset sillä alalla ovat perin huonosti järjestyneitä, ehkä huonommin kuin millään muulla naisten työaloilla; lukuunottamatta perhepalvelijattaria. Kurjista työoloista ja huonoista palkoista huolimatta ovat pesulaitostyöläiset olleet erittäin tyytyväisiä; lakot heidän työalallaan ovat olleet paljoa harvinaisempia kuin monilla muilla naisten työaloilla. Yksi ja ehkäpä pääasiallinen syy tällä alalla työskentelevien naistyöläisten järjestymättömyyteen voidaan pitää olevan sen seikan, että sen alan enemmistön muodostavat vanhanpuoleiset naiset, jotka eivät enään kelpaa suurempaan nopeuteen kysyviin töihin, mutta jotka kyllä kykenevät suorittamaan pesulaitosten yksinkertaisia tehtäviä. Järjestäjien kokemus on osoittanut, että näitä vanhoja naisia on vaikea, melkein mahdoton saada yhtymään järjestöihin. Ne heistä, jotka käyvät tilapäisesti töissä, eivät välitä myöskään tilapäisesti järjestäytään ja ne taasen, jotka eivät voi mistään muualta saada työtä,